

- Uvod • Strabizam

Uvod

U novorođenačkoj dobi prilikom pregleda očiju treba obratiti pažljivost na prirođeni (kongenitalni) glaukom i prirođenu kataraktu. Strabizam (razrokost) može biti prirođen (prisutan pri rođenju) ili se može razviti kasnije. Konjunktivitis (upala konjunktiva ili spojnica oka, koja zahvaća stražnji dio očnog kapka i beonjaču) javlja se često u djece. U djece se također mogu razviti drugi tipovi infekcije oka.

STRABISMUS

(Strabizam)

- Uvod • Uzroci i simptomi • Dijagnoza i liječenje

Uvod

Strabizam (škiljavost, razrokost, gledanje u nakrst) je lutanje oka čija linija pogleda nije paralelna sa drugim okom pa oba oka nisu istodobno jednako usmjerena u isti predmet gledanja.

Normalno se oba oka pomiču zajedno i tako se dobiva jedna, sjedinjena slika koja se stvara u mozgu. Budući da oči imaju neznatno različitu tačku gledišta, gledanjem dobivamo trodimenzionalnu sliku. U slučaju da oči nisu pravilno usmjerene, mozak može dobivati slike iz oba oka koje su toliko različite da ih nije u stanju spojiti, što dovodi do dvostruke slike (diplopije). Da bi se izbjegla dvostruka slika, mozak može potisnuti sliku koja potječe iz bolesnog oka. Ako mozak mora stalno potiskivati sliku iz jednog oka, vid će se u tom oku postepeno izgubiti. Budući da slika koju stvara jedno oko nije trodimenzionalna, percepcija dubine će se također izgubiti.

Uzroci i simptomi

Strabizam je najčešće uzrokovan nejednakim (nesinhroniziranim) povlačenjem jednog ili više mišića oka (neparalitički strabizam) ili paralizom jednog ili više mišića (paralitički strabizam).

Nejednako povlačenje jednog ili više očnih mišića najčešće je posljedica neke nenormalnosti u mozgu. Bez obzira na smjer u kojem osoba gleda, stepen strabizma je obično stalan, što znači da se položaj jednog oka prema drugomu ne mijenja. U blagom obliku strabizma nazvanom forija lutanje oka je neznatno i mozak je u mogućnosti da uskladi mišićnu nekoordiniranost. Kao rezultat toga, oči su usmjerene pravilno i slika iz oba oka može biti

spojena (fuzionirana). Budući da forija ne dovodi do nikakvih simptoma, može se otkriti tek posebnim testom kojeg treba učiniti oftalmolog.

Postoji nekoliko vrsta razrokosti. Oko može imati otklon ("bježati") prema unutra (ezotropija ili gledanje u nakrst) ili prema vani (egzotropija ili škiljavost), ili se može pomicati prema gore (hipertropija) ili prema dolje (hipotropija).

Paraliza očnih mišića može biti uzrokovana oštećenjem živaca koji inerviraju te mišiće. Kao rezultat toga smanjena je mogućnost pokreta zahvaćenog oka pa se stupanj strabizma mijenja kako se oko pomiče. Dvostruka slika se neće dogoditi ako je paraliza prisutna već pri rođenju jer vid u to vrijeme u zahvaćenom oku potiskuje (suprimira) mozak.

Drugi oblik strabizma razvija se u dalekovidne djece. U normalnim okolnostima oko se prilikom gledanja predmeta u blizini akomodira (prilagođuje) fokusiranjem leće i otklanjanjem prema unutra (konvergencija). Dalekovidno se oko mora akomodirati na taj način i u slučaju kad gledamo na daljinu, što dovodi do otklona oka prema unutra (akomodacijska ezotropija).

Dijagnoza i liječenje

Strabizam najčešće prvo primijete roditelji ili doktor jer oči izgledaju kao da su nenormalno

postavljene. Pregledom očiju potvrđuje se dijagnoza i određuje tip strabizma.

Strabizam se nikada ne smije ignorirati pod pretpostavkom da će ga dijete prerasti. U slučaju da se strabizam ne liječi prije devete godine života, on može dovesti do trajnog gubitka vida (sljepoća ili ambliopija) u bolesnom oku.

Ambliopija se puno brže razvija u mlađe djece, dok je u starije djece potrebno više vremena za njezino ispravljanje. Potrebno je što ranije započeti liječenje da bi početni poremećaj vida bio što blaži i da bi se postigao brži odgovor na liječenje. Strabizam katkad može biti jedan od prvih pokazatelja teškog poremećaja živca.

Vid u bolesnom oku možemo poboljšati tako da pokrijemo zdravo oko i na taj način prisilimo mozak da prima sliku iz bolesnog oka bez da stvara dvostruku sliku. Poboljšavanjem vida dajemo mogućnost djetetu da razvije normalan, trodimenzionalan vid. Kad se jednom uspostavi jednaki vid na oba oka, može se učiniti operacija kojom poboljšavamo jačinu očnih mišića tako da se oba oka pomiču zajedno.